

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.95/2025/12.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke
Dr. Horváth Péter, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró
Dr. Varga Eszter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2026. január 13.

Az ügy tárgya: testi sértés büntette és más bűncselekmény

Terhelt(ek): terhelt

Első fok: Fővárosi Törvényszék, 5.B.176/2023/15., ítélet,
tárgyalás, 2024. április 25.

Másodfok: Fővárosi Ítéltábla, 2.Bf.220/2024/12., ítélet,
nyilvános ülés, 2025. január 7.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A testi sértés büntette és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Fővárosi

Törvényszék 5.B.176/2023/15. számú és a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.220/2024/12. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2024. április 25. napján meghozott 5.B.176/2023/15. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki testi sértés büntetében [Btk. 164. § (1) bekezdés (8) bekezdés I. fordulat] és kiskorú veszélyeztetésének büntetében [Btk. 208. § (1) bekezdés]. Ezért őt – halmazati büntetésül – 3 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte, valamint 3 év időtartamra eltiltotta minden olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll. Kimondta, hogy a terhelt legkorábban a büntetés kétharmad részének a kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről és az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

[2] A kétirányú fellebbezések alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2025. január 7. napján jogerős 2.Bf.220/2024/12. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a terhelt szabadságvesztés büntetését 2 évre, a közügyektől eltiltás tartamát 2 évre enyhítette. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

II.

[3] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára és a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára hivatkozva terjesztett elő felülvizsgálati indítványt elsődlegesen az ügydöntő határozat hatályon kívül helyezése és az eljáró bíróság új eljárásra utasítása, másodlagosan a támadott határozat megváltoztatása és felmentése, harmadlagosan enyhébb büntetés kiszabása érdekében.

[4] Indokai szerint a bíróság anyagi jogi jogszabályt sértett, mert nem vette figyelembe, hogy jogos védelmi helyzetben cselekedett, ennek figyelmen kívül hagyásával állapította meg a tényállást, és ezáltal a bűnösségét is. Kifogásolta, hogy a bíróság törvénysértő módon minősítette a terheltre rótt bűncselekményt, és törvénysértő büntetést szabott ki vele szemben, emellett indokolási kötelezettségének sem tett megfelelően eleget.

[5] Előadta, hogy vele szemben legfeljebb súlyos testi sértés büntette lett volna megállapítható.

[6] A Legfőbb Ügyészség BF.188/2025/2. számú átirata szerint a felülvizsgálati indítvány a tényállás megalapozatlanságát kifogásoló részében kizárt. E körben a terhelt arra utalt, hogy próbálta elhagyni a helyszínt, de a sértett a lábánál fogva több esetben is visszahúzta, hogy a sértett a támadást bizonyosan nem fejezte volna be, ha a terhelt sietősen el nem hagyja a helyszínt, valamint, hogy a sértett fojtogatásától pánikba esett. E hivatkozások az irányadó tényállással ellentétes megállapítások, amelyek felülvizsgálati eljárásban nem támadhatók.

[7] Ugyanakkor a felülvizsgálati indítványt a jogos védelmi helyzetre vonatkozó részében alaptalannak tartotta.

[8] A terhelt a Legfőbb Ügyészség indítványára tett észrevételében a felülvizsgálati indítványában foglaltakat fenntartotta.

[9] A Legfőbb Ügyészség BF.188/2025/4. számú átiratában a BF.188/2025/2. számú indítványát változtatás nélkül fenntartotta.

III.

[10] A terhelt felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[11] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, hogy felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen van helye, a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[12] A Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a (6) bekezdésben meghatározott kivétellel – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül [Be. 659. § (5) bekezdés].

[13] A Be. 659. § (6) bekezdése értelmében a Kúria a megtámadott határozatot a 649. § (2) bekezdése alapján akkor is felülbírálja, ha az indítványt nem ebből az okból nyújtották be.

[14] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

[15] Nyilvánvalóan e körbe esik, ha a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítására büntethetőséget kizáró ok fennállása ellenére került sor.

[16] A Btk. 15. § e) pontja alapján a cselekmény büntetendőségét kizárja a jogos védelem.

[17] A Kúria rögzíti, hogy a Be. 650. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható.

[18] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[19] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a

bűnösség kérdésének, valamint a minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogszabály sérelme nélkül a kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[20] Jelen ügyben az irányadó tényállás a következőket rögzíti.

A terhelt 2019. október 19. napján 18 óra körüli időben megjelent az egyéb1 bevásárlóközpont parkolójában annak érdekében, hogy a volt feleségének, tanú1nak átadja a kapcsolattartás szabályai szerint a hétvégét nála töltő közös gyermeküket. Tanú1 a helyszínre élettársával, a terhelttel haragos viszonyban álló sértett1 sértettel érkezett, aki a parkolóban a láthatás szabályainak be nem tartása miatt kérdőre kívánta vonni a terheltet. A sértett ezért terhelthez lépve a nyak tájékára tette a kezét és őt így félrevonva, provokatív hangnemben megkérdezte, hogy „mi volt ez megint terhelt?”. A terhelt – azért, hogy a sértett támadó fellépését elhárítsa – szidalmazni kezdte a sértettet. A terhelt által tudottan, a közelmúltban koponyaműtéten átesett sértettre a terhelt – a provokáció elhárításához szükséges mértéket jóval meghaladó – bántalmazási szándékkal rátámadt, aminek során legalább 4 alkalommal, közepes-nagy erővel tenyérrel és ököllel fejen ütötte a sértettet. A sértett az ütések következtében egyensúlyát veszítve a földre esett. A terhelt ekkor a hátán fekvő sértettre térdelt és több – pontosan meg nem határozható – alkalommal ismételten közepes-nagy erővel tenyérrel és ököllel fejen ütötte. Tanú1 és egy, a nyomozás során ismeretlenül maradt személy ekkor a terhelthez lépett, és felállították a sértettől.

A terhelt ekkor egy alkalommal arcon köpte a sértettet, majd távozott a helyszínről.

[21] A Btk. 22. § (1) bekezdése alapján nem büntetendő az a cselekmény, amely a saját, illetve más, vagy mások személye, javai, vagy a közérdek ellen intézett, illetve ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához szükséges.

[22] A védekezést támadás előzi meg. Az elhárítás válasz a támadásra. A védekezés azért jogos, mert a támadás jogtalan. A jogosan védekező a jogot védi a jogtalansággal szemben. A jogtalanul megtámadott erőt alkalmaz az erőszak ellen. A támadásnak „intézettnek”, vagy „közvetlenül fenyegetőnek” kell lennie. Amennyiben a jogtalan támadás ténye megállapítható, úgy az elhárítás szükségessége nem vitatható (4/2013. BJE I/1. pont).

[23] Jelen ügyben – szemben a Legfőbb Ügyészség átiratában írt állásponttal – a sértett fellépése a terhelttel szemben nem egyszerű szóbeli provokáció volt, hanem – azon túlmenően – a terhelttel eleve haragos viszonyban lévő sértett a terhelt nyaktájékát kézzel megfogta, és őt így félrevonva kérte számon. Ez a nyak területének ily módon való érintése – ellenséges nyakfogás – a terhelt részéről fizikai, közvetlen támadásként volt érzékelhető.

[24] A Kúria ugyanakkor rámutat arra, hogy az irányadó tényállás szerint a terhelt a – vele szemben nem vitatottan provokatívan fellépő, majd nyakát megfogó – sértettet ezt követően úgy ütötte meg több alkalommal, hogy a földre esett, majd ott közepes-nagy erővel tenyérrel és ököllel a fején, kifejezetten bántalmazási szándékkal ütötte tovább a sértettet annak ellenére, hogy már a földön feküdt {Fővárosi Törvényszék 5.B.176/2023/15. számú ítélet [14] bekezdés}.

[25] Mindez pedig azt jelenti, hogy a terhelt jogos védelmi helyzete a sértett földre kerülésének pillanatától megszűnt, hiszen megtámadását (nyaktájék megragadása) a sértett a földön fekve az irányadó tényállás szerint nem folytatta, ugyanakkor a terhelt által kifejtett magatartás az elhárítás szükségességét – megtorló jelleggel – egyértelműen túllépte {Fővárosi Ítélet tábla 2.Bf.220/2024/12. számú ítélet [48]-[50] bekezdés}.

[26] A jogtalan támadás rendszerinti erőszakossága és az elhárítás kényszerűsége előfeltétele a védekezés jogszerűségének (4/2013. BJE 2. pont).

[27] A jogos védelem nem belső gondolat, hanem külső magatartás, ezért a jogtalan támadó magatartás megléte és elsőbbsége perdöntő. Amennyiben azonban a sértett már semmilyen támadó vagy azzal közvetlen fenyegető magatartást nem fejt ki, jogtalan támadás hiányában fel sem merülhet a terhelt magatartásának elhárító cselekménykénti értékelése.

[28] A jelen ügyben nem kétséges, hogy a terhelt a jogos védelem kereteit túllépte, a megtorlásba torkolló támadásával egyértelműen a jogtalanság talajára lépett, hiszen a sértett földre kerülését követően a terhelt jogos védelmi helyzetére utaló esetleges további tényeket a tényállás nem tartalmaz.

[29] Az indítványozó büntethetőséget kizáró okra történő hivatkozása ezért alaptalan.

[30] Ehhez képest a terhelt a jogos védelmi helyzetre vonatkozó eltérő anyagi jogi álláspontját az ítéleti tényállástól eltérve, részben a bizonyítékok eltérő értékelésére is alapította.

[31] A Kúria megjegyzi, hogy az ez irányú terhelti védekezést az eljáró bíróság is vizsgálta, és helyes indokok mentén vetette el a jogos védelmi helyzet megállapításának lehetőségét.

[32] A terhelt hivatkozása arra irányult, hogy az elhárítás szükséges mértékét a sértett támadó fellépése okozta pánikból lépte túl, elmenekülni pedig azért nem tudott, mert a sértett folyton visszahúzta őt.

[33] A jogerős tényállás azonban ilyen, a terhelt által hivatkozott tényeket nem tartalmaz. A felülvizsgálati indítvány e tekintetben tehát a jogerős ítéletben megállapított tényállást támadja eltérő tényállás megállapítását célozva. Erre azonban felülvizsgálatban nincs mód.

[34] A terhelt érvelése szerint az általa megvalósított cselekmény legfeljebb súlyos testi sértés büntettének minősülhet.

[35] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont I. fordulat ba) alpontja szerint felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt szabott ki törvénysértő büntetést.

[36] A Btk. 164. § (1) bekezdése szerint, aki más testi épségét vagy egészségét sérti, testi sértést követ el. A (3) bekezdése alapján, ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon túl gyógyul, az elkövető súlyos testi sértés büntette miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, míg ugyanezen törvényhely (8) bekezdés első fordulata alapján a büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a testi sértés életveszélyt okoz.

[37] A Btk. 164. § (8) bekezdés első fordulatában meghatározott életveszélyt okozó testi sértés nem „tisztá” veszélyeztetési bűncselekmény, mert az elkövetési magatartás csak az érintett egyik jogtárgyat – az emberi életet – veszélyeztet, a másik jogtárgyat – a testi épséget – viszont ténylegesen sérti.

[38] Az életveszély fogalmilag a halál bekövetkezésének a reális lehetőségét jelenti, de nem azonosítható a halál szükségszerű beállásának a lehetőségével. Az előbbiről akkor van szó, ha a testi sértés folytán megindult az az okfolyamat, amely a halál bekövetkezéséhez vezethet, de rendszerint fennáll az életveszély megszüntetésére, illetőleg a halál elhárítására alkalmas beavatkozás lehetősége is.

[39] Életveszélyt okozó testi sértés megállapításának van helye, ha a testi sértésre irányuló magatartást tanúsító elkövető szándéka az életveszélyre is kiterjed, mert ennek bekövetkezését kívánja, vagy ebbe belenyugodva cselekszik (3/2013. BJE I/4. pont).

[40] Az irányadó tényállás szerint a terhelt annak ellenére bántalmazta a sértettet kitartóan a fején, hogy tisztában volt a közelmúltban elvégzett koponyaműtétével, ráadásul a

cselekményével nem önként, hanem a volt felesége és egy ismeretlenül maradt személy közrehatása miatt hagyott fel.

[41] Mindezeket figyelembe véve – ellentétben az indítványban foglaltakkal – helytálló volt az ítélőtábla okfejtése a terhelti cselekménynek életveszélyt okozó testi sértés büntettként való jogi minősítése kapcsán {Fővárosi Ítélőtábla 2.Bf.220/2024/12. számú ítélet [57] bekezdés}.

[42] A kifejtettek alapján nem sértett törvényt az eljáró bíróság, amikor a terhelt büntetőjogi felelősségét megállapította, és törvényes a cselekmény minősítése is [Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés 1. fordulat].

[43] A terhelt sérelmezte a vele szemben kiszabott büntetés mértékét.

[44] A Kúria rámutat, hogy miután a minősítés törvényes, és más anyagi jogszabálysértés sem történt, önmagában a kiszabott büntetés mértéke felülvizsgálati eljárásban nem kifogásolható.

[45] A bíróságnak figyelemmel kell lennie a büntetés törvényben rögzített céljára (Btk. 79. §) és a büntetés kiszabásának elveire (Btk. 80. §), valamint a bünteteskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. BK véleményben foglaltakra. Nyilvánvaló, hogy ezek a bünteteskiszabási tevékenység mérlegelendő, mérlegelésre váró szempontjai. Miután pedig az anyagi jogi felülvizsgálat tárgyát sem a bíróság bizonyítékokat mérlegelő tevékenysége, sem a bünteteskiszabási tényezők értékelése nem képezheti, így felülvizsgálatban az sem támadható, illetve vizsgálható, hogy az eljáró bíróság miként vette figyelembe a Btk. 79. és 80. §-ának előírásait, valamint az 56. BK véleményben rögzített iránymutatást.

[46] A terhelt kifogásolta, hogy a bíróság nem tett teljes körűen eleget indokolási kötelezettségének.

[47] A Kúria e körben rögzíti, hogy a bíróság indokolási kötelezettségének teljesítése közjogi és perjogi szabályokból fakadó kötelezettség, amely nem diszkrecionális, hanem törvényileg szabályozott. A bírói döntés indokolásának megléte törvényileg szabályozott. A bírói döntés indokolásának megléte törvényileg egzakt kötelezettség, legfeljebb mikéntje lehet mérlegelés tárgya; ez utóbbi immár relatív eljárási szabálysértés körébe tartozó [Be. 609. § (2) bekezdés d) pont].

[48] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a Be. 607. § (1) bekezdés b) pontjába, vagy a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[49] Az indokolási kötelezettség megsértése a hatályos Be. alapján nem felülvizsgálati ok, az nem szerepel a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja által hivatkozott, a Be. 607. § (1) bekezdés b) pontjában, illetve a Be. 608. § (1) bekezdésében felsorolt eljárási szabálysértések között.

[50] A relatív eljárási szabálysértések pedig nem tartoznak a felülvizsgálat alapjául szolgáló eljárási szabálysértések körébe.

[51] Mindezek alapján a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

[52] *A döntés elvi tartalma*

Jogos védelem, illetve az adott, bűncselekményt megvalósító magatartás jogszerűségének kérdése akkor merülhet fel, ha már megindult, folyamatban lévő jogtalan támadás (vagy annak közvetlenül fenyegető veszélye) leküzdésére irányul. A jogos védelem időben a jogellenes támadás tartamáig tarthat, azaz amennyiben a sértett már semmilyen támadó (vagy

azzal közvetlen fenyegető) magatartást nem fejt ki, jogtalan támadás hiányában fel sem merülhet a terhelt magatartásának elhárító cselekménykénti értékelése.

IV.

[53] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[54] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2026. január 13.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Péter s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő
BÉ